

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ:

Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39

РЕДАКЦІЯ:

Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten“ — Tageszeitung.

Administration; Reichsstrasse 34.

Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА

в краю і закордоном:

місячно 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
6 чеських корон — 1 зол.

Велика акція нім. летунства

Про нашу балакучість і легковірність

БЕРЛІН, 23. III. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Легкі німецькі боеві літаки вчора успішно заатакували портові об'єкти в Колчестер і Петергед. У каналі св. Юрія затонув ворожий торговельний корабель містоти 3000 т. Бомба поцілила його в середину чердака. На схід від Оксфордніс бомби поцілили один ворожий корабель. Біля східного британського побережжя нім. літаки успішно заатакували ворожі міноловні.

Німецькі боеві ескадри бомбардували 22. III. пополудні порт Ля Валету на Мальті. Німецькі бомбовики супроводили ловецькі літаки. Бомби поцілили ворожі кораблі й становища протилетунської артилерії. Під час цієї атаки прийшло до летунських боїв. Німецькі ловецькі літаки зістрілили 7 ворожих ловецьких машин типу Гюрікен і самі не потерпіли ніяких втрат.

Ввечері знову відбулася атака на Мальту.

Німецькі та італійські літаки спричинили пожежу ворожих літаків біля Аджедабії в північній Африці та вдатно заатакували

бомбами й скорострільним вогнем зосереджені ворожі війська.

У морському районі на південь від Крети німецькі боеві літаки заатакували ворожий морський транспорт, що йшов під сильною охороною. Поцілено бомбами у спадному леті один корабель містоти 6000 тон. Дві бомби попали в середину чердака. Корабель спалахнув вогнем і непорушно зупинився на хвилях. Два дальші кораблі зі складу того самого охоронного транспорту важко ушкоджені.

Німецький боевий літак важко ушкодив на південний захід від Кипру один торговельний корабель містоти 5000 тон. Треба рахуватися з втратою цього корабля.

Стежний човен зістрілив біля норвежського побережжя один англійський бомбовик типу Брістол-Бленгейм.

Ворог не налітав ані вдень ані вночі на Німеччину.

22. III. ворог втратив 8 літаків. Пропав один німецький літак.

—0—

Була недавно у „Краківських Вістях” редакційна передова стаття, яка доказувала, що найцупкішим „кітом”, що споює людей при всякій співпраці, є особиста культура, культурна поведінка людини супроти людини. І навпаки. Де нема належно розвиненої товариської культури, де „людина людині є вовком”, там не можна говорити про якунебудь співпрацю, про якунебудь позитивну суспільну роботу.

Приглядаючись нашому суспільному життю в останніх часах зблизка, треба з прикрістю ствердити, що половина всіх тих різних конфліктів, яких у нас тепер, на жаль, так багато трапляється, повстає з браку товариської культури в одній чи другій одиниці. Здається, що одною з найважливіших наших хиб, яка найбільше відомно впливає на наші товариські взаємини й обмежує загальний ступінь нашої товариської культури — це те, що ми не вміємо часто-густо зананувати над своїми почуттями, над своїм язиком, і нерозумно і — щонайважливіше — без суттєвої потреби розкриваємо перед другими своє серце, свою душу й говоримо про речі, про які може не слід говорити. Ми маємо вже щось таке в крові, що любимо „вибалакатися” і то нерозумно перед одиницями, що їх уперше побачили та які нам інколи і дуже чужі і ще менше прихильні.

Така вже наша сентиментальна словянська вдача. І її треба нам доконче вибурити і за всяку ціну викоринити раз на все в наших міщухів і селях.

Легковірність і балакучість — це наші питомі дідичні недуги, що від віків точать українську націю, розбивають наш нарід на різні дрібні гурти, роблять дрібничковим, перенуленим, все готовим до сварки, — не дозволяють сконсолідуватися в одну сильну національну спільноту. Читайте нашу історію про кількадесят дрібних князівств і княжі міжусобиці та легковірну боротьбу за київський, або галицький княжий стіл. Пізніше про двох-трох гетьманів нараз, а в не давньому минулому про отаманство і два уряди без рідної землі. Навіть великий зрив Б. Хмельницького через легковірність закінчився переяславською угодою. А найбільший задум гетьмана Мазепи завдяки „балакучості” Кочубея закінчився... Полтавою. Про людські втрати та втрати моральні і матеріальні нашої нації в останніх роках, які повстали здебільша завдяки нашій балакучості та легковірності, незручно та й завчасно писати. Це щойно історія вяснить.

А візьмим кілька прикладів із сірого щоденного життя нашого села, або міста: Поїхав наш чоловік перед війною до Америки на заробіток, складав сотик до сотика, щоб поправити собі господарство. Вертаючись до краю з надмірної широти розбалакався з якимсь незнайомим подорожним — і додому вертається без грошей, бо підчас балакання його обікрали.

Або приїде селянин до міста і заведе „балачку” з якимсь „панком”, а тимчасом

Бенкет у честь ген.-фельдмаршала Лішта

СОФІЯ, 24. III. — Голова болгарського уряду проф. Філов влаштував минулої п'ятниці бенкет у честь генерал-фельдмаршала Лішта і старшин із його штабу. В бенкеті прийняли участь: міністр закорд. справ Попов, мін. війни Даскалов, предсідник собра-

нія Логофетов, шеф болгарського генерального штабу Петков та інші болгарські військові й цивільні достойники. Крім того на бенкеті були ще приватні посол Німеччини барон фон Ріхтгофен і посол Італії гр. Маджістраті.

Наступ і оборона

РИМ, 23. III. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті артилерійський югонь.

Ескадри італійського летунства атакували порт і летунські бази на Корфу. Один ворожий корабель пішов на дно, один корабель ушкоджений. Шкоди потерпіли також об'єкти летунської бази.

Італійські ловецькі літаки кілька разів заатакували в спадних летах грецьке летовище у Фарамітії, спричинили пожежу кількох літаків на землі й ушкодили ряд інших машин. У боротьбі з ворожими ловецькими літаками італійці зістрілили два ворожі літаки типу Гловстер.

Ескадра ловецьких літаків під проводом майора-пілота Оскара Молінарія додала своєї 50-тої летунської перемоги.

Літаки німецького летунського корпусу бомбардували порт у Ля Валет, ушкодили заякорені кораблі та артилерійські становища. У боротьбі з ескадрами ворожих ловецьких літаків італійці зістрілили машини типу „Гюрікен”.

У Північній Африці німецькі та італійські літаки бомбардували колонії ворожих вантажників і відділи війська.

У східній частині Середземного моря італійські літаки заатакували бомбами і торпедами ворожий транспорт під охороною. Торпеда поцілила один ворожий ко-

рабель містоти 10.000 т. і він пішов на дно.

Німецькі літаки заатакували також ворожий транспорт під охороною і важко ушкодили три ворожі кораблі. На іншому місці важко ушкодили інший ворожий корабель.

Одна італійська ловецька ескадра заатакувала в спадному леті летовище Гіракліку на Креті. Згорів один ворожий літак, інші літаки ушкоджені.

У східній Африці ввечері 21. III. ворог знову атакував Керен. Італійці його криваво відбили.

Італійці бомбардували сильні ворожі становища в тому районі. В летунських боях італійці зістрілили три англійські літаки. Не вернулися два італійські літаки.

У районі Галлі й Сідама італійці відкинули ворожу кольону, що намагалася прорватися наперед у районі Джавелія. Вороже летунство налітало на Діредаву, Керен, Асмару та інші місцевості в Еритреї. В Асмарі вбили 2 і ранили 9 осіб. Італійська протилетунська оборона зістрілила один ворожий літак. Італійські ловецькі літаки зістрілили ще один англійський літак над Діредавою.

Під час тих боєвих дій ворог втратив загальною унаслідок акції італійських летунів 11 літаків. Дальші 7 ворожих машин зістрілив німецький летунський корпус.

—0—

другий такий „панок” тягне з воза останню „мізерію”, останню козушину. Або приїде наш селянин до суду, розбалакається на коридорі з якимсь „сусідом” і... справу програв, бо його в міжчасі кликали до суду, але він не чув.

Коли цими двома „прикметами” грішать селяни, то можна їм це ще простити, зате дуже прикро вражає, коли цими прикметами чваняться наша інтелігенція. Ось недавно приїхав до одного села на Лемківщині якийсь торговельний агент-дурисвіт. У селі є кілька інтелігентів. Агент розбалакався з ними, наговорив їм цілу купу дурниць, обіцяючи „золоті” гори й вимантив поважну суму грошей з кооперативи, як зачет на товар. Тепер обманець сидить в криміналі, але ці панове мають „квіт” на пропащі гроші і... несмак у цілому селі. Або такий приклад: у місті є українська установа, щойно почала працю, ще добре не розмахалася, як то кажуть, а вже повно сварів і колотнеч через „важливі принципи”. І ті ж самі люди, що ще вчора одностайно докидали це голку до будови рідної установи — сьогодні може навіть несвідомо валять її. Чому? — питаєте. Просто — цим людям бракує того „кіту”, про який була мова на вступі, щоб їх разом споїти до позитивної праці.

Часом така легковірна балачка доводить до компромітації. Ось недавно один поважний, а притім хоробливо амбітний громадянин почув жаль до своїх знайомих, що його це запропонували на голову одного УДК. Щоб пімститися, йде до представника влади й за підшептом злих людей у приступі „щирости” говорить, що в одній нашій установі є великий нелад, бо навіть зловживання. Представник влади, довго не думаючи, бере авто й їде до цієї установи зробити лад. Приїздить і тут застає все в якнайкращому порядку. Інцидент кінчається компромітацією цього „поважного” громадянина і... прикрим спомином про нас у чужинця. Такі виступи рішуче не повинні сприяти до популяризації нашого доброго імені. На жаль, таких і подібних прикладів з нашого злободенного життя можна наводити дуже багато.

А загляньмо до внутрішнього життя села, або містечка. Як поводить багато жінок, ця краща половина людського роду? Чи вони кращі від мужчин? Кожний знає, як швидко „курсують” жіноча „пошта”. Місця ми вона доходить до мистецтва.

Зійдуться дві-три жінки, чи то пані інтелігентки, чи селянки, і цілими годинами будуть собі оповідати „новини”. Знаю одну поважну паню, що половину кожного дня переводить на таких пустих балачках. Замість зайнятися якоюсь корисною працею для себе, родини, чи громади, буде „молоти” язиком, що хто робив, що говорив, що варив, де ходив, як одягається, з ким розмовляв і т. д. і т. д. Але це ще дурниця, така „пошта” вважає своїм обов'язком подати ці „новини” далі, розуміється, підливаючи їх відповідно приправленим „сосом”. По дорозі дехто не дочує, дехто перекрутить, додасть, або „поперчить” і з маленької мухи виходить великий віл. Буває часом ще гірше, що так собі із пальця висуть якусь сплітку і пускають її в „курс”, щоб умисне шкодити добрій славі часом Богові духа винній людині.

Такі сплітки, неперевірені вістки й узагалі всі легковірні пусті балачки, не лише забирають дорогий час, але доводять по наших селах і містечках до незгоди, сварні, різних непорозумінь, які є найбільшою знову перепорою в товариських і сусідських взаєминах та в культурно-освітній чи іншій позитивній праці. Половина наших низових, ба навіть окружних установ аж може як слід налагодити своєї праці через подібні історії. Забагато говоримо, ще більше приймаємо постанов і, річ ясна, про ці постанови знають негайно всі непокликані особи, які самі ці постанови найменше виконують.

Хтось на якійсь нараді сказав: ми говоримо часто тоді, коли треба мовчати, і мовчимо, мов заворожені, коли треба говорити — і мав рацію.

Коли дошукуватися причин цієї балакливості, то дійдемо до висновку, що тут входить в гру перш усього мала товарисько-культурна виробленість, своєрідна життєвість, нестача практичного змісту і завелика віра в доброту та справедливість інших людей. Забуваємо, що чим людина інтелігентніша, розумніша, тим менше балакуча, і навпаки. А в парі з тим, чим людина

менше працює над собою, чим менше вчиться, менше читає, а більше лінохує, тим більшу відчуває потребу „вибалакатися”.

Ось це слід мати на увазі і взятися енергійно до поборювання тих напівправдотних і шкідливих рисок української влади, якими є балакучість і наївна легковірність.

Андрій Качор.

—о—

Харчеві клопоти Англії

На британських островах 45 мільйонів англійців. Це нарід купців і промисловців. З огляду на те, що довіз поживи і паші з колоній до Англії був дешевший, ніж продукція в краю, англійці по селах займалися менше управою ріллі, більше годівлею. Грунти у них — це головні сіножаті й паші парки. Під містами городництво. Пожива приходила кораблями з усіх світів. Англійці звикли до м'яса. Обраховано, що у 1936 році в цілій Англії спожито біля 3.3 мільйонів тон м'яса. На кожного англійця припадає на рік до спожиття пересічно 65 кг. Проте край продукував тільки 1.5 мільйонів тон, так, що 1.8 мільйонів треба було річково спроводжувати із за кордону. Це м'ясо спроводжувало лише такими кораблями, що мали достосовані холодильні. Та не тільки м'ясо. Так само масло, яйця, сало, овочі, городовина витримують такі далекі транспортні лише у замороженому стані, чи в холодильниках, інакше з далекої Австралії, Індії, Нової Зеландії не доїхали б ціло, поспувавшись б.

До таких далеких перевозів потрібно було яких 100 кораблів, а крім цього було ще до 200 пасажирських кораблів, що мали також окремі холодильні для перевозу замороженого м'яса. Такий край, як Австралія, Нова Зеландія, чи Аргентина, наставлені були тільки на експорт до Англії й мали свої великі морозильні магазини на мільйони штук волів, овець та птиці. З Австралії постійно возило 67 кораблів, з Півд. Америки 73, з Нової Зеландії 59, решта з інших країв.

Крім цього ще з усіх сторін світа приходили транспорти з мукою, пашею, кавою, какао, чаєм, що не потребує холодильень. На малих кораблях приходила ще всячина з Європи, головні з Данії і Голландії. Для всього того було в краю у пристанях належне число холодильних магазинів. Сам Лондон вибудував для удержання привезених заморожених товарів 23 магазинів-холодильників. У них можна було змити 3 мільйони штук замороженого скоту. Крім того було повно холодильень на овочі, городовину, молоко, масло та інш. І не диво. Це ж місто має 8.5 мільйонів людей. І другі міста мали свої окремі холодильні. Тепер же ці кораблі один за одним ідуть на дно, а з ними і ця вся пожива. Знову ж всі ці морозильні і холодильні на суші, у пристанях, поруйновані, понижені. Такий корабель, що їде з Австралії, Канади, чи Індії і везе яких 40.000 забитих овець і затоне — то це велика нестача у виживленні. Або якщо і доїде — то нема його де вивантажити, зложити, чи переховати. Воно тоді змарнується, дарма, що люди голодні ждуть. Ще гірша біда в тому, як постійно щораз більший брак набілу, городовини, себто тієї поживи, що має в собі вітаміни. Консерви їх не мають. Тому не диво, як заєдно приходять вістки, що в Англії ширяться шкорбут. З Лондону вивезено на села 450.000 дітей. Це для них рятуюнок. Але для старших його нема.

Тепер заєдно чути заклики в Англії, щоб з весною найбільше споживати усяких зел. І не дивниця, бо як брак городовини, тоді й зела, приправлені у відповідний спосіб, можуть рятувати перед шкорбутом.

Також є заклики, щоби перемінювати парки та інші площі на управні грунти. Та чи це не запізно? Так, як запізно старатися тепер за управу грунтів на пашу для скоту, бо годі цю пашу довести з закордону.

З кожним місяцем дальшої війни поживлення загострюється, вигляди погіршуються. Вже у 1940 р. довіз м'яса зменшився на 15—20%. У цьому році ще поганіші будуть висліді, хоча би тому, що комунікація навіть унутрі краю погіршується через безупинне бомбардування шляхів, що разом з тим постійним зменшуванням кораблів і газинів приводить до повної катастрофи. І вона вже недалеко.

—о—

— АМЕРИКАНСЬКЕ духовенство протестує проти англійських переносів акцій Гувера, що послали харчі для Європи.

— НІМЕЦЬКИЙ ШПИТАЛЬ у Царгороді зайнятий англійцями, раненими під час вибуху розривних матеріалів. Б. англійський посол у Софії Рендз відвідав перед виїздом директора німецької лікарні д-ра Кінке й сказав йому подяку.

— ІТАЛІЙСЬКИЙ амбасадор Діно Альмері в'їхав до Берліна після лікування в Італії.

— МІН. ФОН РІБЕНТРОП прийняв делегацію провідників японської молоді, що саме тепер перебуває в Німеччині. Прийнятий був при тому провідник німецької молоді Аксман.

НОВИНА!

НОВИНА!

Всі українські хати, УОТ, УДК та Кооперативи прикрашують свої домівки УКРАЇНСЬКИМИ ІСТОРИЧНИМИ КАРТИНАМИ :::

Вже появились друком

ІСТОРИЧНІ КАРТИНИ

з аркушах

Є це образи, що їх намалював арт.-малер Е. Козак, друковані на гарному папері т. зв. офсет-друком у 4-ох кольорах.

Появились покищо 2 взори (аркуші) по 3 картини (1 більша а 2 менші), кожний формату 100×35 см.

I-ий аркуш представляє такі образи:

1. Собор у Холмі,
2. Заснування Холму,
3. Вежа короля Данила в Столпу.

II-ий аркуш представляє:

1. Іхав козак за Дунай (вид на українське село, відхід козаків на війну та прощання з дівчиною).
2. Нам допоможе св. Юр... (козаки атакують ворога).
3. Наша пісня, наша дума... (бандурист, приспівуючи, грає українську невмірущу пісню в оточенні жіноцтва та дітвори).

Картини надаються до прикраси українських хат та домівок наших Установ без раху або оправлені в рамки шліми аркушами чи кожний образ окрема. Таким чином можна мати 6 прекрасних картин (2 більші і 4 менші).

Не вважаючи на високі кошти друку, гарне мистецьке виконання в 4 кольорах — ціна невисока, бо всього:

1 золотий за аркуш (3 картини) або 2 золоті за 2 аркуші (6 картин).

Книгарням, кооперативам та відпродавцям умовлений рабат. При поодиноких замовленнях треба додати 30 сотників на пересилку від 2 аркушів. При дрібних замовленнях (не книгарських) на 20 зол., пересилку оплачує В-во. За готівку або за післяплатою виснажать.

„Українське Видавництво”,
Краків, Райхсштрассе ч. 34.

Вчитися і бути собою!

ЧУЖИНЕЦЬКІ СТИПЕНДІЯТИ У НІМЕЦЬКИХ ВИСОКИХ ШКОЛАХ

Берлін, 20. березня 1941.

В середу, 19. березня ц. р., влаштувала Академічна Закордонна Станція в Берліні в саях клубу Гумбольдта, що об'єднує чужинецьких студентів Берліну, традиційне прийняття для чужинецьких стипендіатів на закінчення цього триместру. Вечір цей дав нам притоку до порушення низки цікавих тем і тому вважаємо потрібним вийти поза рамки звичайної замітки тимпаче, що торкається він посередньо й наших студентів.

Частину вечора виповнили мистецькі виступи болгарських (сольоспів), югославянських (скрипка) та румунських (фортепія) стипендіатів. Атракцією вечора була болгарська стипендіатка Сійка Петрова, співачка софійської опери, що відспівала три болгарські народні пісні. Особливе захоплення викликала композиція сучасного диригента Попчевського на народню тему про нещасливе кохання („Запросили мене на сумне весілля“).

Однак головною програмою вечора була промова провідника Німецької Академічної Вимінної Служби та голови Стипендіального фонду Гумбольдта д-ра Курта Гепеля. Ім'я д-ра Гепеля знає в академічних кругах найдавший закутні світу. Від років веде він блискуче Німецьку Академічну Вимінну Службу, якої президентом є спенсіонований генерал Евальд дон Массов. Тисячі студентів з усіх хіба держав і народів, які тільки колинебудь вибирались до Німеччини, чи перебували в ній, майже в сто відсотках були під опікою д-ра Гепеля, або бодай отримали від нього найпотрібніші інформації, поради, підтримку. Треба мати справді надзвичайний організаційний хист, щоб могли так всесторонньо опікуватись персонально тисячами студентів і науковців. Відкладаючи на інший раз докладніше ознайомлення з його великою організацією, якої вагу тяжко охопити кількома словами, спинимось над його промовою, яку він виступав до стипендіатів.

Під цю пору студіює у німецьких високих школах 1.200 чужинецьких стипендіатів. До цього доходить 4.000 інших чужинецьких студентів і науковців, що вчаться в Німеччині. Числа ці протиставляться наклепам заграниці, наче б у Німеччині неможливо було сьогодні студіювати через бомбові на-

ти. Чужинцям, які висловлювали перед приїздом до Німеччини такі побоювання, радив Гепель оставатись вдома. Праця у високих школах у Німеччині йде безперервно вперед — кожний, хто тепер тут студіює, сам у цьому переконався. Гепель підкреслює це навмисне тепер, при кінці триместру, щоб не виголошувати пустих теорій. Також смішні закордонні дискусії над тим, чи в Німеччині можна свobodно студіювати. В науковій, як і в кожній іншій праці, вирішними являються досягнення. Кожна праця, яку сплутують якісь обмеження, не дає бажаних вислідів, а Німеччині залежить саме на найбільших досягненнях. Тому студенти у німецьких високих школах, за винятком хіба технік, мають найбільшу свободу з усіх інших університетів, вони не зв'язані ніякими примусами в індивідуальному підході до своїх студій. Однак до одиниці ставляться високі вимоги. Невтомною працею підготовляються вже тепер, у час війни, підстави будучого миру.

„Для нас студенти не являються якоюсь окремою кастою, лише частиною народу, яка має й мусить виконувати свої великі й відповідальні завдання“.

Так мають нагоду пізнати німецьких студентів чужинецькі товариші. Соткам їх Нім. Акад. Вимінна Служба вможливила студії в Німеччині. Має це особливо велике значіння для тих народів, що не мають академічної верстви. Для чужинців не влаштовується якихось спеціальних студій — вони студіюють те саме, що й німецькі студенти й мусять відповідати тим самим вимогам, що й вони. Німці не резервують свого знання виключно для себе. Бажанням Акад. Вим. Служби є, щоб до Німеччини приїжджало, якнайбільше, чужинецьких студентів з відкритими очима. Ім дають тут найвсесторонніші можливості навчатися й пізнати все. Від нікого не вимагають, щоб він приїздив до Німеччини націонал-соціалістом. Але кожний познаний чесно й всесторонньо пізнати націонал-соціалістичну Німеччину й створити собі правдивий погляд про неї. Стипендіати не повинні обмежуватися виключно до своїх фахових студій, а дбати також про всестороннє знання та пізнавання свого оточен-

ня. Німецький студент відкидає марксистську засаду — „знання це все“, тобто виключну спеціалізацію в односторонньому напрямку.

Студентів, що отримують німецькі стипендії, Нім. Акад. Вимінна Служба запрошує до Німеччини на студії. Цих стипендій не розподілюють на підставі неможливості кандидатів. Матеріальна сторінка не відіграє тут ніякої ролі. Вони є відзначенням, почесним вирізненням даного студента. Від кожного стипендіата очікують, що він стоїть понад пересічним рівнем. Через воєнні події опинилось багато студентів поза рідними землями й у скрутних обставинах. Акад. Вим. Служба, взявши ці обставини під увагу, відступала дещо від своїх вимог і роздала стипендії цим студентам, хоч вони не завжди відповідають науковим вимогам, що їх ставить стипендійний фонд. Однак це тільки переходно. В засаді вимоги осталися ті самі й їх дотримуватимуть в будучині дуже пильно.

Даючи стипендіатам можливість всесторонньо ознайомлюватись з різними проблемами, крім стислих фахових студій, бачить Акад. Вим. Служба перед собою ідеал Гумбольдта, якого ім'я носить фонд. Людина ця була наймаркантнішим прикладом всестороннього знання людини. Сьогодні спеціалізація пішла вже задалеко і типу Олександра фон Гумбольдта не можна більше зреститувати. Спеціаліст сьогодні необхідний, однак існує також необхідність ознайомлення з низкою проблем, без яких людина не в силі виконувати свої суспільнополітичні завдання. Гумбольдт був людиною, що зміла дивитись гармонійно-науково. Він втратив усе своє майно на досліди й дослідні подорожі — здобуваючи знання з безпосередніх джерел. Стипендіати Акад. Вим. Служби та кож студіюють поза батьківщиною, також і їм вільний у Німеччині доступ до джерел. Гумбольдт, що майже весь вік прожив на чужині — завжди залишився берлінцем — німцем — це завдання також стипендіатів. Навчитись і сприймати якнайбільше, але доховати непорочної вірності своїй народності. Акад. Вим. Служби не має на меті германізувати чужинців, навпаки хоче від них також дещо навчитись і пізнати від них їх народи. Ніколи ніхто не старається впливати на стипендіатів політично.

Люди, що тримаються засади: „ubi bene — ibi patria“ — де добре, там і батьківщина, не можуть бути стипендіатами.

КІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

3 ВОЄННОГО ПОТІТНИКА

(Продовження)*

Ще доброї півтори тисячі возів було зазавано, коли зачав горіти невеличкий міст. На мостом зачалися з цього приводу данські сцени. Проклони, рев і плач на цілу долину. Не допомогло. Не лишалося цим нічого іншого, як спокійно вертатись додому. З певністю не пожаліли і Богдану, що не зазнали ще дальшого. Німецьке військо не то що не заподіяло їм нічого злого, а ще напевно накористувалося і казало їхати чимскоріш домі.

Пізним вечером машеруємо на цукроварню Острівце біля Рипіна, а далі на місто. Тут вже годі перейти з обозами. Всі вози забиті втікачами. Вози й так ідуть рядами, інші стоять, відпочивають. Це — як на відпусті в Турковичах. Все спинає до решти наш рух. Рано підходимо до містечка. Це вже почався шостий рік війни. Задержуємось тут на цілоденний постій, підчас якого живемо, як то казали, власним промислом. Оглядаю сліди знищення від німецьких бомб. Трупів лежить ще й ніхто не турбується, щоб їх за-

копати, Жахливе вражіння робить труп однієї матері з двома дітьми — хлопчиком і дівчинкою. Довідаюся, що перед моїм приходом відбувся в цьому містечку самосуд над якимось „шпигунами“, яких постріляли на леваді під містом за „радієвий контакт з Бродницею“, яка ще була тоді в польських руках.

День проминув і знов настав вечір. І знов машеруємо на Влоцлавок за Вислу, де йде завзятий бій під містечком Велюнь. Моста не переходимо й затримуємось над Вислою, де знов простояли цілий день.

Вночі з 7. на 8. вересня надійшов наказ команданта полку маширувати через Влоцлавок на Крушини, 15 км на захід від Влоцлавка, де маю зайняти нову оборонну позицію. Машеруємо. На місці знати сліди бомб, міст підмінований, місто затемнене, ніякого в ньому руху, крім війська нікого не видно. Мій батальйон здобувся навіть на спів і машерує в порядку через місто. Яюсь так дивно, якісь неясні почування і ще дивніше, розлягається по глухих вулицях і закутинах ритмічна мелодія вояцької пісні.

На роздоріжжі до м. Велюнь і Крушин якийсь старшина самочинно відірвав від мене весь обоз і одну сотню та фальшиво спрямував їх на Велюнь. Сотню я пізніше розшукав і долучив до себе, але обоз загубився в масі інших військових та цивільних обозів.

За Влоцлавком у лісах переорганізовуються залишки 27 дивізії піхоти. Десь тут повинен бути й мій швагер, що — як багато інших українців — мусів іти на поклик мобілізаційної карти. Але де його віднайти в гущі людей, обозів, гармат і канцелярій.

Доходжу з баталіоном до Крушин. Тут панує „балаган“ і рух на всі боки. Бачу валку великих критих вантажних авт ДОК Торунь і мимоволі думаю, що тут десь буде цей відомий україножер і теозоф ген. Токаржевський. Та до ранку всі ці авта відїхали.

Дають мені чергове завдання: боронити Крушини разом із баталіоном Оброни Народової „Бродниця“ і „Яблоново“. Ранком ми окопались та змучені лягли по окопах спати. Бомбові літаки волочаться далі над нами, але нас не чіпають. Втікачі цивільні, поліція, пожежники з драбинами й сикавками ідуть без перерви. Куди, пощо? Бачу групу інтелігентних жінок, які з дітьми підходять до нашої позиції: це „Родина Військова“ 4 п. а. л. Кажуть, що у влоцлавських лісах блукає повно жінок старшин і підстаршин, розгублених і непорядних, словом, залишених на поталу долі. Чи добре виконуватиме свій обов'язок той молодий старшина чи підстаршина, який не зі своєї вини залишив за фронтом жінку з дітьми, що примірають голодом десь у пуші?... (Далі буде).

Вибір місця осідку високої школи залишений кожному стипендіатові довільно. Однак було б вказане студіювати також по менших високошкільних осередках. В Берліні є переповнення, крім того Берлін — одне з найбільш „неособових“ міст Німеччини, в ньому тяжче пізнати німецьку людину безпосередньо, підчас коли менші міста дають до цього першорядні нагоди. (Додамо від себе, що й нашим студентам-нестипендіатам краще їхати до менших високошкільних осередків, крім наведених причин також з огляду на більші можливості звільнення від оплат).

Німеччина не є країною розривок ані у війні, ані в час миру. Тут кипить невтомна праця. Про це повинні пам'ятати чужинські гості-стипендіати. Щоб успішно використати свій побут у Німеччині, повинні вони з повним довірям ставитися до Нім. Акад. Вимінної Служби, бо вона довіряє здібностям і совісності кожного стипендіата.

Виводи д-ра Гепеля зробили на стипендіатів надзвичайно сильне враження. Українським стипендіатам переказуємо це для відома.

Кент.

— 0 —

3 голосів преси

Бій на життя і смерть

Скріплена німецька летунська й морська війна викликає в Англії все більш неспокійні настрої, не зважаючи на величезну рекламу амер. допомоги. Навіть в уряд англійських колах слідше з цього приводу деяке затурбування. „Ноес Вінер Таблєт“ у своїх інформаціях з Лондону череа Штокгольм обговорює промову, що її вголосив Черчіль на прийнятті в честь нового американського амбасадора в Лондоні, Вилена.

„У нас є свої помилки“ — говорив Черчіль із небувалою досі скромністю — „я наша соціальна система має також свої хиби, але надіємося, що за Божою допомогою зможемо на всі часи доказати, що держава, чи союз держав, які спираються на свободу та поступовій демократії, всімі витримати тяжкі удари та існуватимуть далі“.

Звертаючись до Винена, продовжував він:

Таки не хочуть війни

Остання промова Рузвелта, що наглядно підбехтувала американський нарід до війни, причинилася вже тепер до витворення воєнної гарячки в Злучених Державах. Токійський кореспондент „Ноес Вінер Тбл.“ подає за японською пресою цікаві подробиці цих американських настроїв.

„Перш за все викликали переполох твердження Черчіля, що німецькі підводні судна й кружляки ніби то вже почали свою акцію в американській, прибережній, морській полосі. В нью-йорському порті почались, услід за цим, маневри американської протипідводної оборони, при чому Лонг Айленд призначено базою американських підводних суден. Нью-Йорк, Сен Луї та інші міста почали опоясуватися стоянками протилетунської артилерії, взялися до церешколу пожежних сторож та розбудови сховів. В Уошингтоні робили вже навіть пробні зарядження на випадок евакуації та реквізиції авт. Уошингтонський кореспондент „Мікко Шімбун“ пояснює ці зарядження наміром викликати воєнну атмосферу серед громадянства, хоч годі заперечити, що з ментом ухвалення закону про допомогу Англії наставлення Америки супроти європейської війни помітно змінилось. Будьякий припадок у роді „Люзітанії“ (амер. пасажирський корабель, що його затопили в 1917 р. німці — Ред.) міг би нестримно спричинити вступлення Америки в війну. Японці твердять загально, що англійська пропаганда вмісно поширює поголоску про німецькі підводні судна коло берегів Америки, бо хоче викликати па-

„Вітаємо Вас, мистер Винен, у моменті, коли великий бій розгорівся у небувалих розмірах і з небувалою силою. Бій на Атлантийському океані мусимо виграти. Не тільки німецькі підводні судна, але й німецькі кружляки загналися аж до американського берега Атлантийського океану й затопили вже тепер кілька наших кораблів, що не їхали у каравані. На західних морських шляхах нашого острова йде завзята й нещадна боротьба з метою забезпечити безупинний довіз муніції та харчів для наших воєнних потреб і зокрема для нашого фронту на середньому Сході. Бо цей фронт на середньому Сході не сміє ослабнути. У теперішній момент наші втрати зросли й ми змобілізуємо всю нашу силу, наші резерви, наш хист і нашу волю, щоб вининити небезпеку, яка може виявитися смертельною. Мусимо цей бій на Атлантийському океані вважати одним із найважливіших із усіх боїв, що колинебудь розігралися в історії“.

ніку й по змові вибух перенервованих воєнних настроїв в Америці.

А проте справжні настрої американського громадянства — перевірені анкетною системою відомого Галуп-Інституту — заявляються проти війни. Згадана анкета серед амер. громадянства виявила, що за війною висказалося всього 17 відсотків, а проти неї 83 відс. учасників анкети.

Це циферне відношення доказує знову, що американський нарід проти волі більшості населення — насильно заганняють у війну. Очевидно, це ні трохи не турбує воєнних підбехтувачів. Вони продовжують свою воєнну пропаганду без огляду на справжню волю народу. Напр. американський генерал Ю. Джонсен у низці статей до амер. преси не скриває зовсім погляду, що отверте виповідження війни було б політичним нерозумом. Він заявляє: „Це самозрозуміле, що находимося у стані війни. Але покищо не находимося ще у фазі, в якій починають стріляти, бо ще нині було б це політичним нерозумом“. Ті великі й малі воєнні підбехтувачі нацьковують заєдно до війни американські маси, хоч є свідомі слабини Англії. Бо ж хіба голова комісії для справ оборони Америки шляхом допомоги Англії, Гібсон, не остерігав американський нарід, що Америка не може надіятися перебрати англійську флоту, якщо б Англія впала? Найкраще, на що Америка могла б тоді надіятися — це те, що „геройські старшини англійської флоты“ самі затоплять свої кораблі“.

— 0 —

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ

БІЛГОРОД, 42. III. — Вночі з четверга на п'ятницю прийшло до кризи югославянського уряду. Уступили мін. суспільної опіки Будісавлевич, мін. справедливости Константинович і мін. хліборобства Чубрилович. Досі ще нема урядового повідомлення про причину тієї димісії. Проте всі знають, що згадані міністри творили ліве крило уряду й не були прихильниками тісної німецько-югославянської співпраці, що її необхідність щораз більше зазначає югославянське громадянство. В п'ятницю і ввечері на суботу політичні круги робили заходи, щоб якнайскоріш зліквідувати урядову кризу. Загально всі думають, що незбаром доповнять югославянський уряд. Як кажуть, тоді має прийти один з найбільш рішальних тижнів югославянської історії.

У зв'язку з тим білгородський щоденник „Політика“ займає становище до зокордонних комбінацій і деяких вісток із англійських джерел. „Політика“ заявляє, що вісь не робить у цьому напрямі на Югославію ніякого натиску.

Інший білгородський щоденник „Време“ заявляє, що нема причини, щоб Югославія відкинула співпрацю, яку їй Берлін пропонує, як рівновартному партнерові. Берлін зайняв останніми днями незвичайно здержливе становище супроти Югославії і ніяк не хоче впливати на югославянський нарід.

— 0 —

Короткі вістки

— ДВА БРИТИЙСЬКІ воєнні літаки заатакували 3 голандські рибальські човни, що мали здаленні державні знаки. Англії обкинули рибалок бомбами й обстріляли їх скорострілами. Бомби й попали, 4 кулі поранили рибалку Графа із Шеллінген.

— ПЕРСОНАЛ британської амбасаді в Уошингтоні нараховує 1.500 осіб. Три вищі урядові стали титули послів.

— У БОСТОНІ згоріли корабельні майстерні воєнної флоты. Здержали будову кораблів і звільнили 10.000 робітників.

— МІСЬКІ управи Бреслява, Гановеру, Штутгарту, Баден-Бадену й Кобленцу постановили відустити більші суми на віднову й збереження католицьких церков.

— ВІДОМИЙ французький артист Морис Шелліє звернувся з проханням до німецької влади в Парижі дозволити йому приїхати до Парижа. Шелліє гратиме головну роль в одній оперетці.

— З АМЕРИКИ виїхав до Марсею корабель „Експанс“ з вантажем харчів, одягу й ліків, загальної вартости півтора мільона доларів. Транспорт призначений для незайнятої частини Франції. 300 тон пшеничної муки мусіли залишити в порту, бо англійці заявили, що не допустять мук.

— ВІДОМУ німецьку фільму „Перемога на Заході“ („Zig im Westen“) показували для запрошених гостей у німецькому посольстві в Тегерані, столиці Ірану (Персії) та в німецькій амбасаді в Москві. У Тегерані згадану фільму оглядав уряд. Також і в Москві дуже зацікавилися цією фільмою.

— ВАТИКАНСЬКА астрономічна обсерваторія святкує 50-ліття свого існування. Заснував її 1891 р. папа Лев XIII-й.

— ФРАНЦУЗЬКІ хеміки з Касаблянки працюють над виробом гуми з молочної і липкої рідини рослини „евфорбія ресніфера“, що росте в південній Африці.

— ПРОДАВЦІ тютюну в Ліде і Шеффалде хотять продавати папіросок жінкам, бо не мають папіросок для мужчин.

— 0 —

На кредит часописів висилати не можемо!

З днем I. IV. ц. р. здержуємо висилку щоденника тим ВП. Відборцям і Передплатникам, які не вирівняють залеглостей по кінець березня ц. р. і не вплатають передплати на місяць квітень.

АДМІНІСТРАЦІЯ

Новинки

КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ
25. Второк — Пр. Теофана.
26. Середа — Пер. м. Никиф.

— **ЗНОВУ 8 І 12 СТОРІНОК!** Мило нам повідомити шан. Передплатників і Читачів, що від завтрашнього дня „Краківські Вісті“ знову будуть появлятися у розмірі 8-х сторінок у будні дні та 12-ти сторінок під неділю. Дотеперішнє зменшення розміру нашого щоденника було викликано виключно лише технічними труднощами, що їх ми старалися мерщій усунути.

— **НАУКОВА РАДА ПРИ УЦК** рішила на загальне бажання перенести свої виклади з неділі на середу вечором, год. 7-му. Тому виклад д-ра Є. Ю. Пеленського п. з. „Рома й Еллада в творчості Шевченка“ не відбувся в неділю 23. III. Він відбудеться в середу 26. III. п. р.

— **ВЖЕ ПРИЙМАЄМО СВЯТОЧНІ БАЖАННЯ** до великоднього числа нашого щоденника. Оплата 30 сотників за слово — найменше 3 зол. Гроші переслати складанками Українського Видавництва, або поштовим переказом. Текст побажань писати на другій сторінці складанки або переказу. — Адміністрація.

— **ЗАСІДАННЯ НАУКОВОЇ РАДИ** буде в середу, дня 26. III. в год. 7-й (19-й) вечором у домівці Українського Видавництва (Райхштрассе 34, I.). На денному порядку другий реферат з циклу про Шевченка д-ра Є. Ю. Пеленського: „Рома й Еллада в творчості Шевченка“.

— **ІНЖИНІРИ Й ТЕХНІКИ-ЗЕМЛЕМІРИ** та інженіри й техніки, що мають практику в мірництві, прим. лісники, сухопутні та інші, що хочуть працювати при комасаціях на наших етнографічних землях (винагорода 400—650 зол., залежна від ступінь і практики), внесуть негайно подання зі всіми прилогами в німецькій мові на адресу: Кракау, ан дас Ляндамт, Ганс Дірен-штрассе 2, або Люблін, ан дас Ляндамт, Літаверштрассе 7/II. — Відписи прохань у власному інтересі треба прислати до Секції Інженірів при УЦК, Краків, Зелена 26/7.

— **З НАГОДИ НАШОГО ВІНЧАННЯ**, що відбулося дня 27. II. 1941 р., складаємо — замість особних повідомлень — суму 50 зол. на Студентський Фонд. — Лідія Посадська, Петро Саломов, Рясів. 1195

КОНКУРС.

Український Консум п. ф. Кооп. «Метас» в Любліні потребує негайно рутинізованого службовика до продажі в склепі з практикою, особливо в укр. кооперації, зі знанням німецької мови, знанням нотного співаю (диригент-дяк). Нежонаті мають першенство.

Рівночасно потрібно в держ. уряді в Любліні кількох добрих рахунковців із практикою і знанням німецької мови на добрих умовах.

Зголошення праз з відписами свідоцтв і описом життя слати на адресу: Михайло Білик, — Lublin, Solnastr. 5/2. 1165 2-3

Управа кооп. «Метас».

Зі спорту

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ В КОМАНЧІ.

Спортовий гурток при Курені Молоді в Команчі під проводом інж. В. Колодїя відбув 8. і 9. березня ц. р. пінг-понгові змагання при участі 10-ох змагунів. Вислідні змагання: 1. Андрій Кир здобув 18 точок, втратив 3; 2. Евген Колодїй 16:4, 3. Федір Дулас 14:7, 4. п. докторова Ольга Граб 12:12, 5. інж. В. Колодїй 11:12, 6. інж. Григорій Савка 11:12, 7. д-р Іван Кир 9:14, 8. Василь Герінго 8:15, 9. дир. Богдан Зарицький 6:14, п. інженірова Ольга Колодїй 2:17. Змагання відбулися в салі УОТ. Кожний грав з кожним. Така система гри є добра та практична, бо кожний змагун зможе належно оцінити та зміряти свої спортові здібності, силу, вправу й завсіди почуватиметься задоволенням, бо хоч би з одним із противників і програв, то все ж таки має надію виграти з другим.

На цей раз у Команчі відшлася вся інтелігенція при пінгпонговім столі, щоб зміряти свій спортовий рівень у тому роді гри. Перше місце неочікувано здобув командантин Андрій Кир, молодий та бистрий грач-лівак (грав лівою рукою). Обережний Евген Колодїй і Ф. Дулас, темпераментний, добрий стинач, що були передбачувані як кандидати на перше місце, несподівано програли з Киром. Несподіванкою в турнірі була п. докторова Ольга Граб, що гарною холоднокрівною грою між такою сильною мужеською конкуренцією здобула добре, почесне місце. Назагал рівень гри високий. Публіка — це переважно жива, лемківська молодь, член Куреня Молоді.

Преосвященний Єп. Григорій Лакота у Кракові

В суботу, 22. березня ц. р., в год. 17.30 прибув із Ярослав до Кракова Преосвященний Григорій Лакота, гр.-кат. єпископ для українців у Ген. Губернаторстві. Привітати Владика, що приїхав в товаристві о. канцл. Івана Качмара, виїхали на краківський двірець від місцевої гр.-кат. парохії, о. кан. д-р П. Хрущ, від УДК д-р В. Загайкевич та від редакції „Краківських Вістей“ ред. Л. Лепкий.

З двірця прибув Преосвященний Владика до гр.-кат. церкви, де при вході вітали його крім духовенства представники громадянства та шкільна дітвора.

Перше привітальне слово було від укр. дітвори, що виголосила його мала Тетянка Голінська, при чому вручила Владикі китицю білих рож. З черги привітав Владика голова УОТ В. Міськевич від місцевого громадянства, д-р В. Загайкевич від краківського УДК і місцевий парох, о. кан. д-р П. Хрущ від парохіян. З хорів церкви грянуло могутнє многає літа. Владика пройшов тоді з духовенством до вітаря, відправив молебен та в коротких словах подякував за приїзти та поблагословив вірних.

Молитвою „Боже, Великий, Єдиний“ закінчено це гарнє свято. Співав хор „Сурма“ під орудою м-ра Улицького. Церква була переповнена. Привітати Владика прибули крім парохіян також представники УЦК, УДК, вірні усіх станів, особливо багато жіноцтва. Крім греко-католиків були також і православні українці, м. ін. православний священник, видніші діячі й члени української православної церковної ради.

В неділю, 23. березня, від ранку церква була повна вірних, що сповідалися і причащалися. В 9-й год. Преосв. Кир Григорій у сослуженні о. кан. Р. Лободича, о. канцл. Лепкий.

І. Качмара, о. кан. Д. Лопатинського та о. ігумен. І. Петерса почав правити архиерейську Службу Божу. Функції капелянів виконував о. сов. Д. Семчишин, діяконували о. З. Нарожняк і М. Федорович ЧСВВ. Співав хор „Сурма“. Церква не могла помістити всіх. Натоп у церкві і перед церквою був величезний, бо кожний хотів бути на цій архиерейській Службі Божій. Після св. Євангелії виголосив проповідь о. ред. М. Марисюк у звязку з закінченням реколекцій. При кінці Служби Божої промовив до вірних Преосвященний Владика, взиваючи витривати у Христовій вірі, бо Христос — це правда, життя й дорога, та молитися за наших батьків, що потребують нашої молитви. Зокрема зворушила вірних згадка про Митрополиті слова: „Моліться за нас...“

Вкінці Кир Григорій уділив апостольського благословення й повного відпусту всім, що вислухали реколекцій, висповідалися та причащалися. Вірні навколїшках прийняли апостольське благословення.

І знову полинула до Всевишнього молитва „Боже, Великий, Єдиний“, — що в умовах дійсности ще більше обєднує українські серця.

По Богослуженню в год. 13-й гостив Преосвященного Григорія Лакоту місцевий парох о. кан. д-р П. Хрущ святочним обідом, що в ньому взяло участь вище духовенство, представники німецької цивільної і військової влади, між інш. д-р Вільден, д-р Фель, полк. Альфред Бізанц, представник УЦК ред. В. Глібовицький, голова УДК д-р В. Загайкевич, проф. д-р І. Зілінський з „Українського Видавництва“ та від редакції „Краківські Вісті“ ред. Л. Лепкий.

Вшанування пам'яті паші фон дер Гольца

ЦАРГОРОД, 24. III. — На почесному цвинтарі в городі німецького посольства в Терапії над Босфором відбулося на гробах старшин і вояків зі світової війни Свято Поминок. У рамках цього свята відбулося також вшанування пам'яті генерал-фельдмаршала паші фон дер Гольца, що вмер 25 років тому перед Кут-ель-Амара і похоронений в Терапії. У святі взяли участь: німецький амбасадор фон Папен і військовий аташе генерал-майор Роде та командант турецької військової академії ген. Алі Фуад. Ген.-майор Роде згадав у своїй промові поляглих світової війни націонал-соціалістичного руху та поляглих останньої війни, що зміли кровю ганьбу 1918 р. При тому ген.-майор Роде згадав пашу фон дер Гольца, що був одночасно німецьким і турецьким маршалом та обєднував у собі цінності німецького й турецького вояка. При тій нагоді ген.-майор Роде зазначив, що приявність на святі представників турецьких збройних сил свідчить про те, що турки не забули про пашу фон дер Гольца. Далше ген.-майор Роде помянув героя летунських боїв у Дарданелях кап. Будеке та віцеадмірала де ля Перієра, що недавно згинув унаслідок нещасливого випадку у Франції, а колись 7 літ учителював у турецькій морській академії. Опісля залунала пісня про доброго товариша і прапори похилилися над 300 гробами у Терапії.

Амбасадор фон Папен привітав турецького гостя ген. Алі-Фуада. Його поява — це вшанування пам'яті фон дер Гольца й німецьких вояків, що впали в Туреччині й за Туреччину. „Нас — сказав фон Папен — обєднує спільна доля, що виросла з колишніх боїв. Голос цього заглушують голоси, що намагаються сіяти ненависть і розєднання“.

Промовив теж командант турецької військової академії ген. Алі-Фуад. Він подяку-

вав за теплу згадку про турецьку армію і зазначив, що пам'ять генерал-фельдмаршала фон дер Гольца живе далше в турецькій армії, пам'яті турецького ген. штабу й турецької військової академії.

—О—

НОВИНА на КНИГАРСЬКОМУ РИНКУ

Вийшла з друку накладом Українського Видавництва книжка під наголовком

ЯК ПОЛЬЩИЛИ ПОСЯННЯ

за о. Р. Прислоським
зладив Петро Олійник.

Є не незвичайно цікава книжка, в якій поміщено сотні випадків і протоколів про польщення наших сіл ніського, ланцутського, переворського, ярославського, перемиського, рясівського та березівського повітів. Подана велика кількість фактів, засобів і метод, якими відводили наших людей від пра-дївної віри й народу.

Кожний українець і українка повинні прочитати цю книжку про т. зв. „культурну місію поляків на сході“ і їх латинізаційну та польонізаційну роботу на наших землях і то методами, від яких сором і жах забирає! **ВСІ ПРОЧИТАЙТЕ ЦЮ КНИЖКУ!** На доброму папері, 47 сторін друку, формат 205x145, в картоновій оправі. Ціна 1.50 зол., з пересилкою 1.80 зол.

Питайте за нею
в усіх книгарнях!

Вислаємо тільки за готівку
:: або за післяплатою. ::

Замовляти: „Українське Видавництво“
Краків, Райхштрассе 34.

Оголошуйтесь у „К.В.“

3 концертної салі

ВИСТУП УКРАЇНСЬКИХ СОЛІСТІВ У БЕРЛІНІ.

Дня 1. III. відбувся заходом УНО в Берліні «Вір музики та пісні» з участю наших молодих adeptів мистецтва пп.: Степана Кисіля — скрипака та Любомира Мацюка — опер. співака-тенора. В програму входили твори українських, німецьких та італійських композиторів. Ст. Кисіль — це людина, що змістом її життя є музика, а його здібності та подивугідна витривалість дають у висліді те, що ми почули. Твори, які він виконував, це речі музично й технічно важкі, все ж таки він віддав їх уміло та з питомим собі зрозумінням. Уміле володіння смичком — це теж доказ опанування себе самого. Безперечно, що це не вершок мистецтва, та все ж таки особа його заповідає нам у будучині скрипака-віртуоза.

Переходячи до особи п. Мацюка, треба зазначити, що це прізвище для львовян нечуже. Ми зустрічалися з ним часто у Львові, бо ж це один із найкращих учеників Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові, лауреат конкурсу молодих співаків у 1939 році (3 місце) враз з п. Юськовим, учень класу п. О. Бандрівської та А. Дідуря. Цього вечора почули ми гарні твори не лише ліричного характеру,

але й твори з драматичною зазвучкою, в яких виявилось уміле провадження голосу та його скаля. Цей шовковий голос переходить у гарне „кресцендо“ та вже у фортіссімі кріпшає та блищить у коронах. Ті, що чули його, можуть сказати, як багато придбав п. Мацюк за цей короткий час у Берліні. Та найбільшу роль грає тут музикальність та душа. У кожний твір, опанований музично, треба ще й душі, яку дуже виразно відчували ми в його виконаннях. Хто чув нашого Мишугу, тому пригадуються ті часи, бо особа п. Мацюка заповідає, що його скаля голосу й музичні здібності вернуть часи наших мистців, як: О. Мишуга, М. Менцінський, М. Голинський і ін. Мала, але добірна публіка з повним признанням винагороджувала виконавців рясними оплесками та кілька разів викликувала на сцену. Половина слухачів — це німці, симпатичні виконавців, їх товариші, що цікавляться українською музикою та допомагають у пропагандивній праці українській музиці, яку обидва концертанти ведуть на терені своєї школи. Великою перешкодою у студіюванні є фізична праця, якою мусять заробити на студії та прожиток.

Варто було б, щоб наші круги зацікавилися ними, насправду здібними молодцями та допомогли їм покінчити свої студії, бо ж їх слава — це наша слава!

— 0 —

3 українського життя

ПЕРЕМІСЬКА ДІТВОРА ПЕРША В ПОКЛОНІ ГЕНІЄВІ УКРАЇНИ.

Як щороку, так і тепер дітвора зі школи о. Миколая і з захоронки під проводом своїх невсипущих настоятельок СС. Службниць відсвяткувала день 9. березня врочиствою академією в салі ОО. Василяна. На програму зложились: Заповіт, вступне слово уч. 5-ої кл. Ленчика, хоріві точки, деклямація А. Лозинської, уч. 4-ої кл., фортеп'янові соля уч. 5-ої кл. О. Васюти, Р. Старуха і Д. Пушкар, уч. 2-ої кл., інсценізація української захоронки, ритмічні вправи 5-ої і 7-ої кл., містерійка в 2-ох діях „Де ж був наш Шевченко“ й інсценізація „Думи мої, думи“. Концерт був належно підготований та пройшов з повним моральним і матеріальним успіхом. Дітвора у виконанні поодиноких точок виявила свою любов до Генія і Пророка українського народу. Видно було працю, старання та дбайли-

вість настоятелів та й самої дітвори, щоб це святкування дня першого громадянина й мученика українського народу випало якнайкраще та якнайурочистіше. Дбайлива праця над вихованням молоді-дітвори дає найбільше похвал та заслуг. Вивчення усіх точок було дійсно подивугідне. Кожна точка викликувала бурю оплесків та подив. Свято покінчилось відспіванням нац. гимну. Салі була вщерть виповнена громадянством, так, щоважко було вдержати порядок.

ПЕРЕМИЩИНА НА ШЛЯХУ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ.

Після Бовина й Скопова, про які вже була згадка в „Кр. Вістях“, рушилися й інші села Перемищини. І так 5. III. при участі 45 членів Кружка „Сіль. Господаря“, 19 членів-основників Х. В. М. і багатьох гостей відбулися основуючі збори Секції Х. В. М. (Хліборобського Вишколу Молоді) в Речніці. До провodu Секції Х. В. М. покликані: Осипа Вой-

тович, Степан Брилинський і Володимир Брилинський. Перших двоє закінчили курс передовиків Х. В. М. в Перемишлі. Опікуном Секції є Онуфрій Смігельський.

Того ж дня відбулися загальні збори Кружка С. Г. в тім же Речполі. Зі звіту виявилось, що Кружок за пів року свого існування проявив досить діяльності. Показником свідомості членів Кружка може бути хоч би те, що з числа 55 усіх членів Кружка лише 3-ох членів мають членські задегости. Треба при тім зазначити, що українці в Речполі живуть серед моря спольонізованого й польського населення та що тут українське життя почалося щойно недавно по війні. До провodu Кружка С. Г. в Речполі покликані: голова — Михайло Івасечко й члени: Іван Івасечко й Михайло Івашко. До Ради: Онуфрій Смігельський, Іван Войтович і Микола Брилинський. До контрольної комісії: Осип Івашко, Теодор Смігельський і Дм. Сушко.

У Красичах основуючі збори Секції Х. В. М. відбулися 6. III. при участі 60 членів Кружка С. Г. 19 членів Секції Х. В. М. і гостей. До провodu Секції Х. В. М. покликані ті, що покінчили курс передовиків Х. В. М. в Перемишлі, а то: Марія Талч, Олена Сабат і Микола Конькульовський. Опікуном Секції Х. В. М. є Василь Несторовський.

Того ж дня відбулися й збори Кружка С. Г. в Красичах. До провodu покликані: голова — Василь Несторовський, секретар — Василь Боднарчик і скарбник — Микола Брацько. До Ради: Михайло Фок і Андрій Сабат. До контрольної комісії: Василь Конькульовський, Іван Венгрия, Василь Ткач і Софія Коваль.

Дня 7. III. відбулися збори Кружка С. Г. в Бовині. До провodu покликані: голова — о. Іван Бугера, секретар — Павло Заверюха і скарбник — Микола Байко. До Ради: Іван Бохонко, Данило Гриневич, Михайло Демко і Степан Перхач. До контрольної комісії: Микола Стельмах, Іван Сатан і Михайло Бугера.

Цей тиждень закінчився зборами Кружка С. Г. в Бушковичках, які відбулися дня 9. III. До провodu покликані: голова — Петро Глут і члени: Степан Вурза й Омелян Спозик. До Ради: Олександр Павлик, Іван Ладик і Осип Максимович. До контрольної комісії: Семен Шумельда, Осип Макар і Іван Романик.

Одночасно з тим при Кружках засновуються інші секції, як, напр., при Кружку С. Г. в Коритниках повстала пасічницька секція, головою якої є Яків Корлятович.

Вже поголошували й інші села свої основуючі збори Х. В. М., які відбуваються звичайно в один день із загальними зборами Кружків С. Г., так, що під цю пору ціла Перемищина працює над створенням і розвитком своєї сільсько-господарської організації.

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Аптика „Під Ораом“ у Грубешові пошукує на постійну посаду українця фармацевта (-тку).

1198 1-1

РІЗЬБИ ВИШИВКОВИМ СПОСОБОМ: касети, бомбонери, альбоми, тарілки, тощо гуртом поручає Володимир Повзанюк, Краків, Фльоріяньська ч. 6.

1161 1-24

»Червоний чортополох« і »Холодний Яр«, II том, купити Українська Книгарня »Дешева Книжка«, Краків, Брацька 9.

1163 2-2

Пошукуємо фахівця, українця, що обізнаний з виробництвом мінеральних вод (содова вода й лімоніада). Зголошення до 1. квітня 1941 р. на адресу: Ukrainische Bezirksgenossenschaft in Wolodawa. Платити: згідно з умовою.

1167 2-6

Пікаувальниця (дипльом), довголітня практика, німецька мова, пошукує праці в шпиталі або подібній установі чи бюрі. Місцевість байдужа. Закопане, Посте-Рестанте, Легітимачія ч. 4437.

1200 1-2

Пошукую швагра Соколишиного Василя з Печеніжана (перед війною при б. поль. війську в Познані). — Хто знав би про нього, прошу написати: Jaworskyj Dmytro, Frankfurt a/M., Klostergasse N. 2 b/III St.

1201 1-1

ЖУРБУ МАЄТЕ?

Не знаєте, як у Вашому селі влаштувати свято в пошану Лесі Українки? В книжці

„Поклін Лесі Українці“
найдете всі потрібні матеріали, реферати й інсценізації.

Ціна 1.50 зол., разом
з пересилкою 1.80 зол.
Замовляти: „Українське Видавництво“
Краків, Райхсштрассе 34.

НАЙКРАЩИЙ ВІДПОЧИНОК завсіди і в кожній порі року в пансіоні „ФАРИС“ у КРИНИЦІ.

1199 1-5

Друзі з села Липиця Горішня, пов. Рогатиц, відозвіться на нашу адресу: Анна і Володимир Андрушишин або Жирак Параска — Chelmek O/S. N. 267, Kr. Chrzanow.

1194 1-1

Пошукую брата Бакаєва Івася з б. 7-го п. арт. з Ченстохови. Відомості прошу посилати: Bakajiw Andrij, G-n 26937, II. E, Stalag VIII B.

1196

Друзів із села Яремче, пов. Надвірна, прошу відозватися: Fedorczuk Marko, G-n XXI b, 147; Stalag II C, V/14.

1197

Батерії і ліхтарки ДАЙМОН

Д-Р Б. СТЕРНЮК, Краків, Бургштрассе 48.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ¼ сторінки 150 зол., ¼ сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметр ширини і шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніальні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки престо на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.“: Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки в Генерального Губернаторства треба посилати переказом або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68035.

З Протекторату: чеками „Українського Видавництва“ Postsparkasse Prag 78.518. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 2 нім. марки. Гроші все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видве „Українське Видавництво“, Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.

З друкарні „Нова Друкарня Ценникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешковської 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H., Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.